

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ОНОВЛЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Здійснення успішної фінансово-господарської діяльності підприємством є допустимим за наявності в нього різноманітних видів активів. Сучасні умови щодо ефективного управління підприємством ставлять перед ним підвищені вимоги до управління необоротними активами. Це слід пов'язувати з тим, що конкурентоспроможність підприємства, тактичні та стратегічні перспективи його розвитку залежать від ефективного та раціонального використання необоротних активів.

Потреби сучасності при високому технічному рівні промислового виробництва трактують, що саме величина та технічний стан основних засобів визначають потужність підприємства.

Основні засоби – найбільш значуща частина необоротних активів, що підприємство утримує з метою їхнього використання в процесі виробництва або постачання товарів, робіт, послуг, здавання в оренду іншим особам, або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний термін корисного користування яких більше одного року (або одного операційного циклу, якщо він довший за рік).

Під оновленням основних засобів необхідно розуміти процес, основна мета якого одержання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигід від використання основних засобів, який включає всі види ремонтів, а під підтримкою – забезпечення умов їх нормального функціонування, тобто обслуговування.

Пропонуємо наступні етапи аналізу оновлення основних засобів на підприємстві:

1 етап – аналіз потреби у оновленні основних засобів. Цей етап дає можливість сформулювати чітке уявлення про виробничий потенціал підприємства та завдання його розвитку.

2 етап – аналіз динаміки та масштабів оновлення основних засобів. Величина основних засобів підприємства повинна з року в рік збільшуватись. Це повинно відбуватись не у зв'язку з індексацією чи переоцінкою, а стати результатом надходження нових основних засобів.

Ще одна можлива причина збільшення вартості основних засобів – це перевищення витратами на ремонти регламентованих 10 %, що автоматично буде призводити до збільшення балансової вартості основних засобів та створювати враження відтворення. Тому, в ході аналізу динаміки процесів відтворення слід усунути з розгляду інші причини окрім оновлення та компенсації зношення.

Оскільки вітчизняні підприємства потребують оновлення насамперед активної частин основних засобів, пропонується проводити аналіз інтенсивності відтворення у розрізі активної та пасивної частин основних засобів. На нашу думку, нелогічно порівнювати, наприклад, виведені активні основні засоби з уведеними пасивними. За кількісними показниками можемо мати позитивну тенденцію, однак за економічним змістом це не буде сприяти зростанню виробничого потенціалу. Тому пропонується розраховувати наступні часткові показники:

а) коефіцієнт інтенсивності оновлення активної частини основних засобів – це відношення активних основних засобів, які надійшли, до основних засобів (активна частина), що вибули;

б) коефіцієнт інтенсивності оновлення пасивної частини основних засобів – це відношення величини пасивних основних засобів, які надійшли, до основних засобів (пасивних), що вибули;

в) коефіцієнт прогресивності процесів відтворення характеризує випередження процесів оновлення основних засобів, які належать до пасивної частини, основними засобами, які належать до групи активних.

3 етап – аналіз джерел фінансування оновлення основних засобів. Процеси оновлення відтворення основних засобів може бути доповнена за розрахунок показників використання амортизації у фінансуванні відтворювальних процесів та коефіцієнта повноти використання амортизації.

Таким чином, можна виділити основні шляхи підвищення ефективності оновлення основних засобів, а саме:

- негайна розробка та впровадження певної концепції оновлення основних засобів, яка буде спрямована на збільшення обсягу інвестицій саме в активну частину ОЗ та в нематеріальні активи;

- зміни амортизаційної політики підприємства і тим самим – підвищення частки амортизації в структурі собівартості продукції;

- впровадження інтенсивного використання основних засобів замість екстенсивного, що дозволить покращити результативність показників фондівдачі, фондоозброєності та продуктивності праці.

- забезпечення використання основних засобів персоналом обізнаним в технічних характеристиках певного обладнання та інструменту;

Отже, підвищення ефективності оновлення основних засобів на підприємстві є засобом забезпечення зростання продуктивності праці.